

Fagforening: Gratis arbejde er et skråplan

Gratis arbejde er ikke længere noget, der er isoleret til de kreative brancher. Vi risikerer, at arbejdsmarkedet udvikler sig til 'det vilde vesten', mener formanden for Dansk Magisterforening.

GRATIS ARBEJDE

SIGNE AARESTRUP, HELENE NAVNE OG KJELD HYBEL

U lønnet arbejdskraft er et fænomen i vækst. Politiken har hen over julen kørt en serie om, hvordan unge arbejder gratis i håb om at få fodden indenfor i forskellige kreative brancher. Men ulønnet arbejde forekommer også i stigende grad inden for andre brancher. Hvis den udvikling fortsætter, risikerer man, at det får nogle vidtrækkende konsekvenser for arbejdsmarkedet.

»Vi har alle sammen hørt om, at det foregår i filmbranchen, men den model for gratis arbejde breder sig til andre områder, og jeg tror, det er noget, vi vil se mere af i fremtiden«, siger ph.d. i antropologi Steffen Jöhncke.

En undersøgelse fra 2013, som Djøf, der organiserer jurister, erhvervsøkonomer og samfundsvidenskabelige, har foretaget blandt 719 nyuddannede, viser, at otte procent har arbejdet gratis for at få deres første job, og at 40 procent af dem lykkes med det.

Når det kan lade sig gøre at få folk til at arbejde ulønnet, handler det om, at det for tiden er købers marked, mener Steffen Jöhncke. Og det betyder, at arbejdsgiverne kan løfte barren for, hvilke kvalifikationer der kræves for at blive ansat.

»Det er et krisetegn, og det handler om

udbud og efterspørgsel«, siger han og fortæller, at det blandt andet er udbredt i hans egen branche, hvor antropologer arbejder gratis efter endt uddannelse.

Nærmest italienske tilstande

Fagforeningerne er imod det ulønnede arbejde, men har svært ved at komme det til livs.

»Det er en åbenlys fagforeningsopgave at sikre, at det arbejde, der udføres inden for foreningens område, bliver lønnet,

man kan ikke bare læne sig tilbage og sige, at det er udviklingen, så har man da først tabt«, siger murersvend og socialdemokrat Mattias Tesfaye, som mener, at hvis fagforeningerne ikke kan løfte opgaven alene, må politikerne gribe ind.

Men politikerne vil ikke blande sig af respekt for den danske model, hvis centrale element er, at arbejdsmarkedet organiseres gennem frivillige aftaler mellem arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger.

»Løn og ansættelsesforhold er et anliggende for arbejdsmarkedets parter«, siger Hans Andersen, arbejdsmarkedsordfører i Venstre.

Den holdning deler man hos Enhedslisten og de radikale, hvor arbejdsmarkedsordfører Nadeem Farooq (R) kalder tilstanden på det danske arbejdsmarked for »nærmest italiensk«.

»Der er en stor misforståelse på Christiansborg, at den danske model handler om, at politikere ikke skal blande sig. Det

ARBEJDSMARKED. Her er en frivillig 'småtte' fra Zentropa på filmoptagelse. Ulønnet arbejde breder sig nu fra de kreative brancher til andre grene af arbejdsmarkedet. Foto: Peter Klin

er et politisk ansvar, at folk i Danmark arbejder under ordentlige forhold, og en politisk opgave at undgå underbetaling ved at understøtte overenskomstsystemet«, siger Mattias Tesfaye (S).

I Dansk Magisterforening kender man

SERIE

GRATIS ARBEJDE

Det bliver mere og mere almindeligt at arbejde gratis eller til en meget ringe løn i kulturlivet. Vi undersøger, hvad især unge mennesker er parate til at gøre for at få fodfæste inden for de kreative fag.

problematikken med ulønnet arbejde.

»Der er ingen tvivl om, at det har bredt sig til andre arbejdsområder«, skriver Ingrid Stage, formand for Dansk Magisterforening, i en mail til Politiken.

Og det kan ifølge Stage få langsigtede følger for arbejdsmarkedet:

»Det er et skråplan, som udhuler og underminerer de løn- og arbejdsvilkår, vi sammen har tilkæmpet os«, skriver hun og tilføjer, at hverken arbejdsgiver eller arbejdstager har glæde af et arbejdsmarked, der kan udvikle sig til 'det vilde vesten'. Det er en ond cirkel, for de ledige vil gøre hvad som helst for at komme i nærheden af et job, mener hun, og jo flere der siger ja til at arbejde gratis eller på dårlige vilkår, des sværere bliver det at få oprettet job på overenskomstmæssige vilkår.

Forskningsleder ved Center for Ungdomsforskning, Camilla Hutter, ser det som udtryk for en udvikling på arbejdsmarkedet:

»De unge oplever et andet arbejdsmarked, hvor man hele tiden skal gøre sig gældende i korte projektansættelser. De stillinger, de typisk får, er mindre regulerede og mindre beskyttede. Hvis det kommer over i, at store dele af arbejdsmarkedet består af usikre ansættelser, hvor man nogle steder ikke får den løn, man reelt har ret til, kommer der nogle nye udfordringer«, siger hun.

signe.aarestrup@pol.dk

Filmen om Adèle er højdepunktet i Frankrig i 2013

Filmen 'Adèles liv' er meget fransk, men den taler til meget forskellige mennesker, mener redaktøren af det kulturelle ugemagasin Les Inrockuptibles. Fransk presse med undtagelse af en modig internetavis er årets flop.

INTERNATIONAL KULTUR 2013

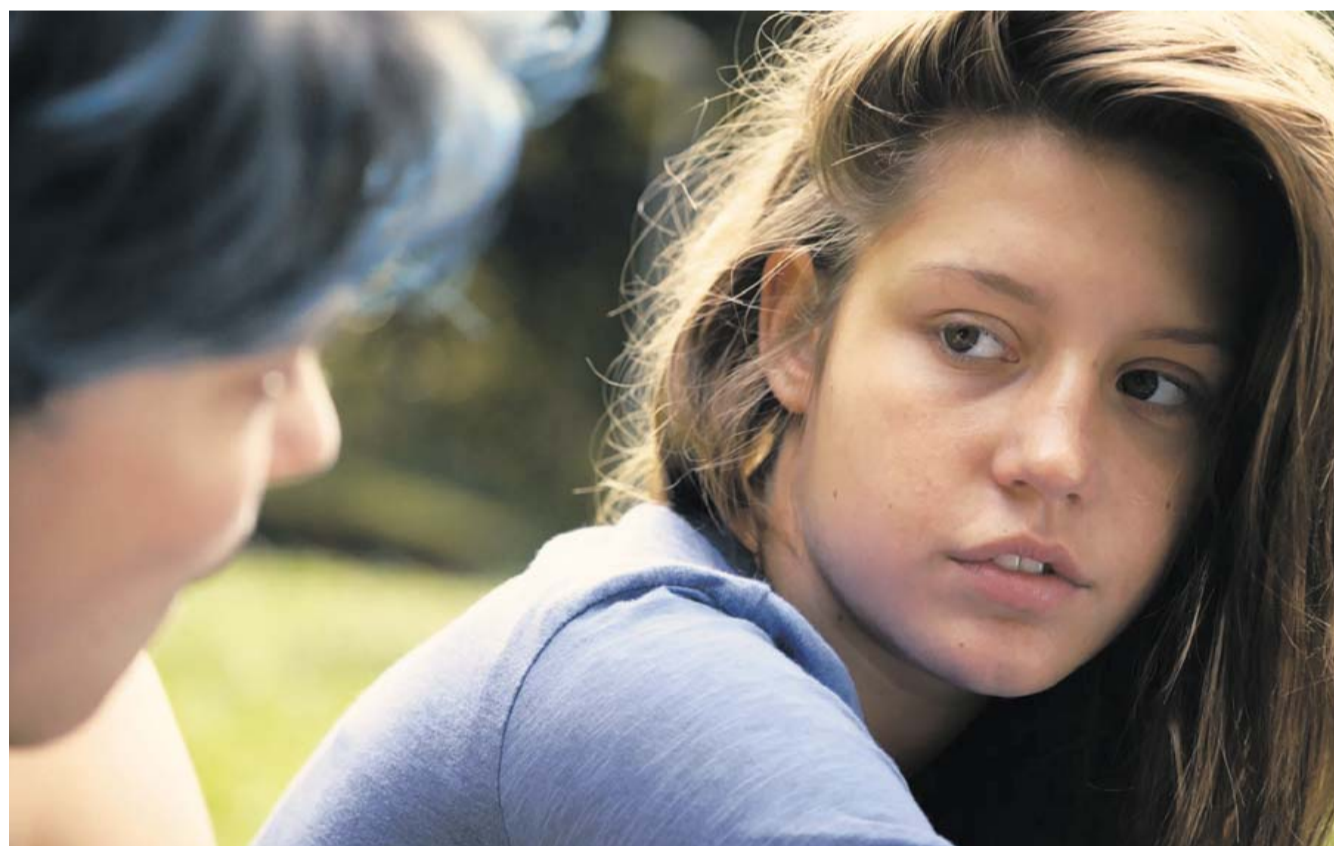
MICHAEL SEIDELIN,
EUROPAKORRESPONDENT, PARIS

S om chefredaktør for kulturmagasinet Les Inrockuptibles har Frédéric Bonnaud et godt overblik over kulturen i Frankrig. Men trods det enorme kulturudbud i landet, der alene på filmfronten kun bliver overgået af USA og Indien, tøver han ikke et øjeblik, når han skal vælge årets kulturelle begivenhed.

»Det er filmen 'Adèles liv'. Den overgår alt andet, og så er det en meget fransk film«, siger redaktøren for det populære ugemagasin, der i daglig tale går under navnet Les Inrocks.

Men det forhindrer den ikke i at nå meget langt og bredt ud, mener Frédéric Bonnaud.

»Vi taler om en film iscenesat af en tunesisk instruktør og med franske skuespillere, som af en jury ved filmfestivalen i

Cannes præsideret af Steven Spielberg får Guldpalmen«.

'Adèles liv' er også blevet en stor publikumssucces. Det skyldes ikke kun de meget omtalte erotiske scener og polemikken i Frankrig mellem flere af skuespillerne og instruktøren om det ofte barske psykologiske klima under optagelserne.

Men som Frédéric Bonnaud udtrykker det, er der tale om en meget tilgængelig film, som trækker en lige linje tilbage til den litterære franske realisme i slutnin-

gen af 1800-tallet og en instruktør som Jean Renoir.

»Her taler vi også om folk, som lavede stor kunst for et meget stort publikum«, siger Frédéric Bonnaud.

Daft Punk bliver ved

Men for at finde årets største succes skal vi over i musikken.

»Musik fylder, som navnet antyder, meget i vores blad, og jeg peger igen på nogle kunstnere, som har succes verden over,

nemlig gruppen Daft Punk med deres nye album«.

Chefredaktøren hæfter sig netop ved, at Thomas Bangalter og Guy-Manuel de Homen-Christo er et globalt fænomen.

Allerede ugen efter udsendelsen af albummet 'Random Access Memories' i maj lå det øverst på hitlisterne i 21 lande, herunder i USA.

Daft Punk var også på forsiden af avisen Wall Street Journals særlige udgave om 'årets fornyere', hvilket også hænger sammen med Thomas Bangalters og Guy-Manuel de Homen-Christos evne til at optræde i nye sammenhænge og bruge forskellige medier.

»Og så er det sjovt, at to små franskmænd i den grad har succes år efter år. Men det hænger måske sammen med, at man næsten kan lege til den«, siger Frédéric Bonnaud om gruppen, der også nyder stor popularitet i Danmark.

Pressen skal skamme sig

På den litterære front mener Frédéric Bonnaud ikke, at en bestemt bog har »lagt de andre ned«, som han udtrykker det, selv om den fransksprogede belgiske forfatter Jean-Philippe Toussaints seneste roman, 'Nue', er bemærkelsesværdig.

Og hvad så med årets flop? Her kommer svaret lynhurtigt fra chefredaktøren, som anklager sine kolleger.

»Årets flop hedder den franske presse, og jeg giver et eksempel. Hele pressen var mere end skeptisk, da internetavisen Médiapart bragte de første afsløringer af økonomiminister Jérôme Cahuzacs hemmelige bankkonto i Schweiz. Médiapart havde masser af materiale, men man troede på ministeren«.

Ifølge Frédéric Bonnaud afspejler det

BLÅ BOG

FRÉDÉRIC BONNAUD

Frédéric Bonnaud er 46 år. Indledte sin karriere som filmkritiker. Har i flere år været studievært ved kulturmagasiner på store radiostationer som France Inter og Europe 1. Har også lavet flere kulturelle tv-programmer. Tidligere tilknyttet det kulturelle ugemagasin Les Inrockuptibles, hvor han blev chefredaktør tidligere på året.

en tendens i dele af pressen og ikke mindst i tv til en vis underdanighed over for magthaverne. Les Inrockuptibles støttede Médiaparts arbejde.

»Vi løb en risiko, men vi var overbevist om, at de havde ret, mens andre medier mistænkte nogle journalister, som udførte et dybt seriøst og nyttigt arbejde. Det kapitel tjener ikke fransk presse til ære«.

michael.seidelin@pol.dk

SERIE

INTERNATIONAL KULTUR 2013

Politikens korrespondenter har spurgt toneangivende kulturjournalister, hvilke kulturbegivenheder i deres land, der har været de største succeser og fiaskoer.

SANTOKU KNIV

Santoku kniven fra Endeavour er designet af kokkene Kirk+Maarbjerg. Det er en klassisk japansk kniv med et kort, men højt blad, der er særdeles skarpt, hvilket gør den perfekt til skære grøntsager fint. Længde 17,5 cm.

Pluspris 679 kr. Alm. pris 799 kr. Køb på politiken.dk/plus eller i Plusbutikken, Vestergade 22, Kbh. K

